

אי שש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ה סיון תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 6:55 תל-אביב: 7:11 חיפה 7:04 מוצאי שבת: ירושלים: 8:12 תל-אביב: 8:15 חיפה: 8:16 ר"ת: 8:47

פרשת במדבר

ללמד תורה לתלמידים

מצוה ללמד תורה לתלמידים, גם אם אינם בניו ובני בניו!

נלמד מהפסוק: "ואלה תולדות אהרן ומושה" (פרק ג-א)

וכתב רש"י (עפ"י גמ' סנהדרין יט:): ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה... שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. עכ"ל. ומוסיף השל"ה הק': ולא תאמרו "כאילו" ילדו, ולא ילדו ממש. כי אדרבה הוא ילדו בעצמו, כי אביו ואמו נתנו לו הגוף, והרב משפיע בו נשמה... על כן אשרי מי שעושה כן ולומד ומלמד בן חברו תורה, ובחינם, אז שכרו כפול מן השמים. עכ"ד.

אמרו חז"ל בגמרא (נידה ל:): "בזמן שהתינוק במעי אמו, בא אצלו מלאך ומלמד לו כל התורה כולה, ומכיון שיצא לאויר העולם, בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה".

מכאן למד הגרי"ש אלישיב זצ"ל יסוד גדול: אם התכלית של האדם היתה לדאוג רק עבור עצמו, הרי הוא כבר ידען ולמדן גדול במעי אמו! אלא בהכרח שהאדם נולד כדי ללמוד עם אחרים. להוציא את רכושו הרוחני ולזכות בו גם את האחרים. וזהו שאמרו חז"ל (אבות פ"ב מ"ח) "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת". שכן אם תחזיק לעצמך ולא תלמד אחרים, לשם מה נוצרת?

נוכל להוסיף נופך על דברי הגרי"ש ולשאול: אף לפי דבריו, מדוע נצרך המלאך להשכיחו את כל התורה שלמד במעי אמו! מה רע בכך שיזכור וילמדנה לאחרים?!

אלא י"ל, שכבר מתחילת לימודו של אדם את התורה, צריך שילמד באופן איכותי כזה שיהיה ראוי ללמודה לאחרים ולא שתשאר לעצמו בלבד. והיינו "ללמוד על מנת ללמד". ומכיון שהלימוד במעי אמו אינו כזה, שהרי אין אחרים עמו, לכן כשיוצא לאויר העולם, שאז קיימת המציאות של "ללמוד לאחרים", בא המלאך ומשכיחו, כדי שיוכל מעתה להתחיל ללמוד מחדש על מנת ללמד, וזו רמת-לימוד אחרת לגמרי, הכוללת גם את הסייעתא דשמיא שיש למטרה זו.

לפי"ז נוכל ליישב גם את הקושיה הידועה על דברי חז"ל בפסוק "ויתרוצצו הבנים בקרבה", שכאשר רבקה עברה בסמוך לבית המדרש, יעקב מפרכס לצאת. ותמהו **המפרשים**: מדוע רצה לצאת לבית המדרש, והרי המלאך לימדו במעי אמו את כל התורה ומה חסר לו שם?

אלא התשובה: גם למוד כל התורה מפי מלאך, עדיין חסר הוא! משום שבמעי אמו לא ניתן ללמד תורה זו לאחרים, לכן פירכס יעקב לצאת לבית המדרש ששם יוכל ללמוד את כל התורה על מנת ללמודה...

"יאכל בשבת"...

סיפר הגראי"ל שטיינמן זצ"ל על הגרי"ד סלובוביץ' זצ"ל בעל הבית הלוי, שלקח מלמד לבנו הג"ר שמחה זצ"ל, ומידי פעם היה הבית הלוי מגיע ובודק כיצד מלמד הלה את בנו. הדבר הזה הלחיץ את המלמד והטיל עליו אימה.

באחד מהביקורים הללו אמר המלמד לבית הלוי: כאשר אשתי מכינה "קוגל", היא לשה את הקוגל בידה ולא נעים לראות את זה בשעת מעשה, ולכן בזמן הלישה אינני נכנס לראות כיצד נעשה הקוגל... אבל בשבת קודש מגיע הקוגל לשולחן כשהוא מוכן בטיב טעמו. כך הדבר עם הבן. בשבת קודש כבר תראה איך הבן יודע היטב את מה שלימדתי אותו במשך השבוע..."

צדיק כתמר יפרח

ללמד תורה – ערכו מעל הכל...

אחד הרבנים המלמדים בישיבה, ביקש לפרוש מההוראה בגלל משכורת זעומה ביותר שלא יכלה לכלכל את משפחתו הגדולה. אמר לו הגאון **רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל**: ידועים דברי חז"ל (ברכות סא:): שרבי עקיבא הקהיל קהילות ברבים בשעת הגזירה ומסר נפשו כדי ללמד תורה. ומה דורשים ממך? לא איימו עליך במות ח"ו, רק ביקשוד ללמד תורה. והיאך זה יתכן שבגלל משכורת נמוכה אתה מבקש לפרוש! אתמהא!

ואף על העדרות חד-פעמית הקפיד מאוד רבי בן ציון: פעם הציעו התלמידים בישיבת פורת יוסף: "לרגל סיום המסכת ניסע כולנו לשבת-קודש במירוון"... השיב להם רבי בן ציון: "איני יכול. אני מוסר שיעור בשבת". הציעו: "ימנה ממלא מקום".

השיב להם: "משל למה הדבר דומה? למצב שאני מרויח מליון דולר ואתם מציעים לי שאמסרם למישהו אחר... רק שוטה מאבד מה שנותים לו (חגיגה ד.) ושוטה אינני ב"ה..."

ופעם הזמין אחד הרבנים את רבי בן ציון לשמש סנדק שהוא כמקריב קרבן, מקטיר קטורת. אבל הברית נקבעה לשעת השיעור... הגיב רבי בן ציון: "גמרא ערוכה היא (שבת קיט:): שאין מבטלין תשב"ר אפילו לבנין בית המקדש!"...

יגילו במלכם

לתמוך בלומדי תורה כדי שיוכלו לעסוק בתורה ללא טרדות! נלמד מהפסוק: "מטה זבולן" (פרק ב-ז)

ולכאורה, מדוע לא נאמר "ומטה זבולן" (עם ו' החיבור) כדרך שנאמר בשאר שבטים? וכתב בעל הטורים ליישב: "לפי שזבולן היה מפרנס ליששכר, וראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר "ומטה" זבולן כמו שכתב בזבולן, ללמד שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של יששכר, ולפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפל לו, לומר ששכרו גדול כמותו. וכן הוא אומר "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר". וכתוב: "כי בצל החכמה בצל הכסף", לכן חשוב הכל כמטה אחד, וכאילו אמר יששכר מטה זבולן".

בספרו חומת הדת (חתימת הספר) בא החפץ חיים בתביעה קשה ונוקבת כנגד אותם העשירים שמואילים בטובם לתת "איזה פתיתי לחם לבחור מבני הישיבה" ובשלמא אותם עשירים המונינים מפשוטי העם "איני מתפלל על התרשלותם במצוה הזו של החזקת התורה שאינם יודעים גודל חיובה. אמנם על עשירים יראי ה' שבעולם, יש להתפלל היאך הם מתרשלים מהענין הגדול הזה שכל קיום הדת תלוי בזה. ובפרט כשאנו רואים בעצמנו שבעוונותינו הרבים כבוד הש"ת מתמוטט מיום אל יום, אין אנו רשאים לחשות בזה".

ומוסיף החפץ חיים, שאמנם מכיר ויודע את תרומם של העשירים הללו שחושבים בנפשם כי במעט הזה שנותנים - כמו רובל כסף למשולח לשנה - מקיימים בזה מצות החזקת תורה. אבל באמת טעות היא בידם, שכן נתינה כזו מתאימה ומספקת אם איש עני הוא הנותן, אבל לא מספקת לאיש עשיר שצריך לתת יותר.

עוד כותב החפץ חיים: "יש עוד [עשירים] שיחשבו בנפשם שאין עליהם חיוב, ד'דחיקא להוה שעתא', שהם בעלי הוצאות גדולות, אבל כאשר יתבוננו היטב בהנהגת ביתם, יראו בעצמם שכמה דברים הם מותרות גמורות, ועליהם אינם אומרים דחיקא ליה שעתא. ואילו על החזקת התורה שלא תתמוטט, שבשביל זה ירד הקב"ה משמי מרומים בעולם הזה והורידה לנו, וכדכתיב (דברים לג-ב) "ה' מסיני בא... מימינו אש דת למנו", הוא חושב דחיקא ליה שעתא".

"על עניני עבודת ה' שמזה נמשך לו החיים בעולם הזה ובעולם הבא וכדכתיב "כי היא חייד ואורך ימיד" - לעולם שכולו ארוך, אינו מסתכל אלא רק לפרקים. ואילו על דבר עניני העולם הזה שהוא הפרוזדור והוא כלה ונפסד לבסוף, הוא מסתכל בשבע עינים שלא יחסר מן ה'לוקסוס' מאומה. והוא דומה למה שאמר הכתוב וקהלת י-ז) "ראיתי עבדים על סוסים ושרים הולכים כעבדים על הארץ". ע"כ מדברי הח"ח.

סח הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל על 'דין ודברים' שהיה לו עם אחד הגבירים בארה"ב (שהיה ידוע שאינו תורם לשיבות...) כשבא להתרימו לשיבתו בחדרה. הישיבה הזו פעלה אז לקלוט ילדי עולים ללמדם תורה ומדות טובות, והיה זה בשנים הראשונות לקום המדינה. הוא תיאר בפני הגביר הכיכד הצילו עשרות ילדים מרדת שחת, ועתה מבקשים להתרחב ולהוסיף ספסלים לבית המדרש.

אמר לו הגביר: "אני איש עסקים. משקיע בעסק שיניב רווחים ובורח מעסק שוקע וכושל. אני מבין שהמלחמה שלכם היא מערכה אבודה אתם מנסים לעצור את הסחף. לא תצליחו!"

השיב לו: "אתה צודק. אין בכוחינו לעצור את המבול. אבל אנחנו בונים תיבת נח! אילו היית זוכה לביקורו של נח הצדיק-תמים שהיה בא להתרים עבור בניית התיבה להצלת האנושות וכי לא היית תורם!?"

הסביר לו הגביר: "התיבה היתה מחופה מבית ומחוץ בזפת ומי המבול היו רותחים ועלולים להמיס את הזפת ולחלחל לתיבה ולהטביעה, ועשה הקב"ה נס שהמים סביב התיבה יהיו צוננים. האם גם בישיבה שלכם נעשה כזה נס? האם המים הרותחים שסביבכם לא ימיסו את הזפת ויכנסו פנימה?"

החזיר לו רבי יעקב: "נח לא ידע איך יהיה המבול. הוא ידע דבר אחד, שעליו לעשות כל מה שביכולתו, לבנות תיבה עמידה מפני מי המבול, השאר עשה הקב"ה "ויסגור ה' בעדו". כך אנו, עושים ככל יכולתנו להביא את הנערים וללמדם תורה ומדות טובות, והשאר בידי שמים, וב"ה רואים פירות בעמלינו. תחליט האם לתמוך בבניית התיבה או להסגיר נערי ישראל למימי המבול! הדברים נכנסו ללבו של הגביר והוא אכן פתח את ידו....

"לא אוכל לשלול הזכות מאחרים..."

סיפר כ"ק האדמו"ר מגור - רבי ישראל אלטר זצ"ל, מעשה בבעל החפץ חיים שהיה מכתת רגליו מעיר לעיר וממדינה למדינה לאסוף תרומות למען החזקת הישיבה בראדן.

יום אחד כאשר ביקר בביתו של אחד הגבירים מעשירי העם, שאלו הגביר לכמה מעות הוא צריך. נקב החפץ חיים בסכום. אמר לו העשיר, אבה אתן לך את כל הסכום שבכוונתך לאסוף ושוב לא תאלץ להבטל מלימוד התורה.

סירב החפץ חיים לקבל מידי ונימוקו עמו: "לא עצם הכסף בלבד חשוב כאן אלא הזכות הנשגבה להיות תומכי אורייתא. הלא הבריאה כולה קיימת רק בשביל התורה. אלמלא התורה הקדושה "חוקות שמים וארץ לא שמת". כדאי איפוא שאבטל מתורתי על מנת שיהיה לרבים מאחינו בני ישראל חלק וזכות בקיום התורה הקדושה וקיום הבריאה. הלא "עץ חיים היא למחזיקים בה". לפיכך לא אוכל בשום אופן לקחת כל המעות מידכם ולשלול הזכות הגדולה הזו מכל האחרים".

פאר ישראל - ח"ב

"כל חפצך לא ישוו בה..."

הרב דניס ז"ל (שבסוף ימיו היה גר בפ"ת) זכה ששתי בנותיו התחתנו עם ראשי ישיבת טעלז בזכות אהבת התורה שפיעמה בלבו וכמעשה שהיה:

הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל כיתת רגליו לבתי נדיבים כדי להתרימם עבור ישיבתו. יום אחד הגיע רבי אלחנן להתרים את הרב דניס. היה זה יום חורפי וגשום ומגפיו של רבי אלחנן התמלאו בבובץ.

שקל רבי אלחנן בדעתו כיצד יכנס לביתו של הגביר. הרי כשיכנס יטנף בבובץ את כל השטיחים הפרוסים בביתו. הוא נזכר שיש כניסה צדדית לביתו של הגביר, דרך המטבח, ושם אין שטיחים, והחליט להכנס דרך שם.

כשראה הרב דניס את רבי אלחנן נכנס למטבח עם מגפיו, הבין מיד למה נכנס דרך המטבח. הוא פנה בתרעומת גלויה לרבי אלחנן ואמר לו: "כל השנים אני מחנך את בנותי ששטיחים מקיר אל קיר אינם שוים מאומה, אם התורה הקדושה לא תמצא בין כותלי הבית. אני משנן להם, שעושר וכסף, ממון ותענוגות, אינם שוים כקליפת השום לעומת גדלות בתורה. ורק המסירות ללימוד תורה וקיום המצוות היא הערובה היחידה לאושר הגדול עלי אדמות".

"והנה מגיע ראש הישיבה" - התלונן הרב דניס - "וברגע אחד הופך את הקערה על פיה תוך שהוא מוכיח לבנותי כי השטיחים חשובים יותר מערכי התורה, חלילה..."

ולא נתקרה דעתו של הגביר עד שהוסיף ואמר לרבי אלחנן: "אני מבקש מראש הישיבה, שיצא מן המטבח, ויכנס שנית דרך הכניסה הראשית ויעבור עם המגפים מלאות הבובץ דרך כל השטיחים היקרים שלי..."

עם כל אי-הנעימות שבדבר לא עמדה בפני רבי אלחנן ברירה אחרת. הוא נכנס לעיני האשה והבנות, דרך הדלת הראשית וכל השטיחים התמלאו בובץ, תוך שהרב דניס קורן מאושר ומזמינו להכנס לסלון...

הרב דניס שזכה לעלות ארצה, הוסיף לספר על מעשה זה: אם פעם הייתי שוה משהו, וכל גבירי ארץ היו מכבדים אותי, כיום הזה אין ברשותי פרוטה לפרוטה. הבולשביקים גזלו ממני את כל הוני, רק דבר אחד לא יכולו לגזול ממני, והם שני היהלומים הנוצצים שקיבלתי לבנותי, המכהנים כראשי ישיבת טעלז.

חשוקי חמד

לקרב רחוקים ולסייע בידם לזכות באושר הרוחני שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "הקרב את מטה לוי" (פרק ג-ו)

ובמדרש רבה (פרק ג) הביאו חז"ל על פסוק זה את הפסוק "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה" ודרשוהו חז"ל על שבת לוי. וכתב בצוואת הבעל שם טוב שיטנו צדיק שנמשל ל"ארז" שאף שהוא גדול בתורתו, אינו משפיע על הזולת, כארז שהוא גדול אך אינו נושא פירות. מאידך, יש צדיק שנמשל ל"תמר" שמשפיע על הרחוקים ומקרבם לאביהם שבשמים כתמר שמפריח פרי. על שבת לוי דרשו פסוק זה. שאף שהיו עוסקים בתורה כארז, היו פורחים כתמר להשפיע על הבריות ולקרבים לתורה.

הגרא"א דסלר זצ"ל כתב (מכתב מאליהו-ח"ד): "דורינו, דור עקבתא דמשיחא. אחר שעבר עלינו מה שעבר, אין לנו אלא לשאוף לתיקון הכלל ממש. עכשיו שריחמנו ה' והגענו לארץ ישראל עם קיבוץ שארית הפליטה, איך לא נחשוב על תיקון הכלל. איך לא נקבל על עצמנו להתמסר במסיל"נ לתשובת הכלל ולבנין הרוחניות בכל שכבות העם. לעולם לא נשלים עם המצב שחלק ניכר של עמינו סר מדרך התורה, אלא נשתדל בכל מאמצינו להשיב לב בנים אל אבותם כמאמר הנביא.

בשיחה שמסר הגאון **רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל** (ראש ישיבת קרית מלך) בעיירה שדרות לפני כחמישים שנה (אייר תשכ"ז) זעק מנהמת לבו, בין היתר, את הדברים הבאים (הובא בישורון-לח):

"אחים יקרים! אנו עומדים כיום בעיצומם של ימי הרישום. ימי הרישום החלו מיד לאחר חג הפסח. ימים אלה ימים גורליים המה. אחים! עליכם לדעת שכשאתם באים לקבוע את גורל בניכם, אתם קובעים את גורל עם ישראל כולו בכל העולם! החלטתכם תקבע האם יהיה המשך לעם ישראל או ח"י תנותק השלשלת בחלק מן העם.

"אחים! כשאנו מסתכלים באלפי בני נוער העבריינים. כשאנו רואים שאין כיבוד אב ואם וזילזול בכל ערכי יסוד אנושיים, ואנו שואלים כיצד קרה הדבר! עלינו להשיב: "אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו בצרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת"... "והנה הנער בוכה ותאמר מילדי העברים זה". כשרואים ילד יהודי אין צריך לשמוע את קולו מבכיו. מפניו נשקפת כל הטרדיה של העם היהודי. כשמסתכלים בפניהם של הילדים המסתובבים בשכונת 'התקוה', נשקפת מעיניהם זעקת חמס, והם צועקים הצילו! הצילו! מהתדרדות נפשית. החזירו אותנו למקור אבותינו!

"על כן קוראים אליכם אחים יקרים! אל תחטאו בילד! הכריזו קבל עולם ומלואו שאינכם רוצים אלא בחינוך דתי תורני וקדוש. חינוך יהודי אמיתי ללא רבב, חינוך של תורה ומצוות נימוס ודרך ארץ, של אמונה קדושה וטהרה, של מדות טובות, כיבוד או"א, של צניעות אמיתית ולא חינוך של הפקרות ופריצות."

שגור היה בפי כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - **רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל**, לדרוש בדרך צחות את הפסוק בפרשת נצבים (דברים כט יז, יט) "פן יש בכם איש... אשר לבבו פונה היום מעם ה'... והתברך בלבבו לאמר שלום יהי לי, כי בשרירות לבי אלך לא יאבה ה' סלוח לו. ולכאורה צריך להבין: אם מדובר באדם רשע, מה איכפת לו אם לא יאבה ה' סלוח לו?

אלא ביאר האדמו"ר: כוונת הפסוק כלפי איש צדיק המתברך בלבבו "שלום יהיה לי" - אדאג רק לשלום נפשי שלי, ו"כי בשרירות לבי אלך" - אטפל רק במצבי הרוחני, ולא אהיה מוטרד כלל ממצבו של איש זולתי. כלפי "צדיק" כזה באה האזהרה: "לא יאבה ה' סלוח לו".

להציל יקר מזולל...

סיפר הגאון **רבי עובדיה יוסף זצ"ל** מעשה שאירע עמו: "לפני כששים שנה גרתי ברחוב אלקנה בירושלים, ובאחת השבתות שהייתה גשומה וסוערת במיוחד, כאשר כולם היו ספונים בבתיהם, דופק לפתע בביתי אחד הרבנים, ולשאלתי מה ראה לבוא אלי ביום סוער שכזה, השיבני כי לאחד המתפללים בבית הכנסת יש ששה בנים ומתכוון הוא לרושומם בבית הספר "מוריה" שהיה ממלכתי, ולמדו בו בתערובת בנים ובנות רח"ל, ואמנם ניסה להשפיע עליו שישלח אותם ל"תלמוד תורה", אך הוא מסרב בטענה שלא יהיה להם "בגרות" ולא יוכלו להתפרנס בכבוד..."

"כששמעתי את דבריו" - מספר רבי עובדיה - "קמתי מיד ולבשתי את המעיל. בני ביתי התפלאו ושאלו להיכן אני הולך במזג אויר כזה? השבתי שאני חייב ללכת עם הרב הזה לבקר מישהו למצוה דחופה שאסור לדחות. התפללתי להקב"ה שישים בפני את אשר אדבר, שאוכל לשכנעו."

הגענו אליו לביתו בשכות הבורכים בעיצומו של יום השבת וקיבל אותנו בשמחה אך בפליאה עצומה על מה ולמה טרחנו לבוא אליו בשבת כה גשומה. התחלנו לדבר על לבו ולשכנעו שישלח את הבנים לתלמוד תורה שם יוכלו לגדול במצוות ומעשים טובים, אך הוא בשלו, הילדים חייבים להוציא "בגרות" שאם לא כן מהיכן יהיה להם פרנסה. המשכתי לדבר עמו שעה שלימה שהעיקר זה הוא לא הכסף בחיים ומה שחשוב זה תורה ומדות טובות.

"לבסוף השתכנע ואמר כי מיד לאחר השבת ירשום את כל בניו לתלמוד תורה חוץ מהבן הגדול שכבר לומד בכיתה גבוהה והוא לקראת הסוף וחבל שלא יסיים ויקבל תעודת בגרות..."

וסיים רבי עובדיה: "בניו של זה, אילו שנכנסו לתלמוד תורה, אכן גדלו לתפארת ונעשו תלמידי חכמים מופלגים, וכל אחד מהם משמש בתפקיד חשוב, האחד רב עיר, השני אב"ד, השלישי ראש כולל, הרביעי רב קהילה גדולה בראשון לציון, והחמישי מורה הוראה חשוב. ורק הבן הגדול יצא חשמלאי. אמנם הוא שומר תורה ומצוות, אבל מה יצא מכל הבגרות שלו, חשמלאי בלבד, מתקן תנורים ומאווררים..."

ספר זכרון בית הלל

כוחה של מלה טובה...

סיפר הגאון **רבי מרדכי מן זצ"ל**, שכאשר היה נער מאד צעיר ונכנס ללמוד בישיבה קטנה, הגישו לתלמידים אוכל בצמיצום גדול עד שנשאר רעב גם לאחר הארוחה. פעם באחת הארוחות, כשחילק הטבח את המנות, ניגש אליו הנער מרדכי לקבל את מנתו ולאחר כמה דקות, מתוך שחשב שהטבח לא יזכור שכבר קיבל, ניגש שוב כדי לקבל מנה נוספת.

אך הטבח זיהה אותו כמי שכבר קיבל מנתו ופרץ עליו בשאגות ובתוכחה גדולה על שהעז בחוצפתו לבקש שוב. וכך במשך דקות גער בו נמרצות בפני כולם.

מרדכי הנער נפגע מאוד והחליט באותו רגע לעזוב את הישיבה ולשוב לביתו. "חשבתי לעצמי כי אין לי הכוחות ללמוד בישיבה אלך לביתי לעזור בעבודות השדה". בתוך כך נכנס ליער הסמוך ופרץ שם בבכי ממושך וארוך מהצער שנגרם לו מהטבח הזועם.

בעודו יושב ובוכה, עבר לידו קצב העיירה ושאלו לסיבת בכיו וסיפר לו כל שעבר עליו. אמר לו הקצב כי אל לו להפגע ולהעלב מדברי הטבח ובוודאי שלא לעזוב עקב כך את הישיבה, והבטיח לו נאמנה כי מיום זה והלאה לא יחסר לו דבר כי יהיה סמוך על שולחנו שהרי לקצב לא חסר בשר. וכך בעידודו של קצב העיירה חזר לישיבה וגדל והפך להיות הגאון הידוע רבי מרדכי מן ראש ישיבת בית הלל ומח"ס דברי מרדכי על הש"ס. נחשוב נא היאך מעידוד קטן ברגע הנכון, מסוגל אדם לבנות עולמות וליצור גאוניים בעם ישראל.

מפי בנו הגאון רבי דוד זצ"ל ראש ישיבת כפר חסידים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

הזכות המסתורית...

סיפורה הרבנית ח. ראדין שתחי', אשת הגה"ח רבי חיים יהושע ראדין שליט"א:

יום אחד נסעתי במונית בבני-ברק. נהג המונית היה חרדי, וכיפה שחורה גדולה על ראשו. לפתע, משום-מקום, הוא הכריז: "הדרך בה אני חזרתי בתשובה - היא הדרך ההזויה ביותר שאי-פעם נשמעה..."

והוא פתח במונולוג: הייתי חילוני לגמרי, לא קשור לדת בשום צורה. לא הורים מסורתיים ולא "סבא שלי היה רב"... יום אחד בא אלי חבר ואומר 'יש לי כאן דיסק של מוזיקה לא מהעולם הזה - אתה חייב לשמוע את זה!' אמרתי לו 'תשמע; אני בן-אדם עסוק, אין לי זמן'. הוא דחף לי את הדיסק בכח, אז הנחתי אותו בין המסמכים שלי, ואמרתי: 'אטפל בזה כשיהיה לי זמן', כלומר אף-פעם... וכך הדיסק שכב לו ושכב לו.

יום אחד החלטתי לעשות סדר במסמכים, ואז אני מוצא את הדיסק ממנו שכחתי לגמרי. הכנסתי אותו למכשיר לבדוק מה יש בו, ואני שומע "מוזיקה לא מהעולם הזה" - בדיוק כמו שהחבר שלי אמר.

המוזיקה חדרה לליבי, אבל לא נעצרה שם. הרגשתי כאילו משהו חודר לי למח... עד כדי כך!

* * *

ומה הייתה המוזיקה הזו? תאמינו או לא: **קולות שופר ותו לא!** תקיעה, שברים תרועה. תשר"ת, תש"ת תר"ת שוב ושוב, בלי שום דיבורים או צלילים נלווים. אני מרגיש כאילו איזה טיל נשלח אלי משמים, לא מבין מה רוצים ממני. אני מכבה מהר את הדיסק כדי להבטיח שאני לא הוזה...

חולף זמן ואני מוצא את עצמי שוב מפעיל את הדיסק. ושוב - הקולות, ושוב - התחושות המוזרות האלו, ושוב - כאילו טיל נשלח אלי משמים. מרגיש שאני לא מבין מה קורה.

אז אני צועד לאזור בו לא מכירים אותי, ונכנס לבית כנסת. פותח את סידור התפלה הראשון שאני רואה על השולחן, וכמובן לא מבין מה כתוב שם: מעולם לא התפללתי!

אבל אני מרגיש שהאותיות קדושות, ושהן מדברות אלי. לא מבין מה עובר עלי. עוזב את הסידור, ואת בית הכנסת, וחוזר הביתה.

מרגיש לא-רגוע ולא יודע אנה לפנות ומה לעשות...

* * *

הדברים הולכים ומחמירים. בלילות מופיעות פתאום הזיות בהן אני רואה את עצמי ביציאת מצרים! (כמובן שמעתי על יציאת מצרים כילד בבית הספר). הנה היהודים עוזבים את ארץ-הנילוס והכל בצורה כל כך מוחשית: עם חבילות על הכתפיים, מקלות בידיים, כבשים וילדים נגררים... מגיעים לים ובני ישראל הולכים ביבשה...

והופ - אני מתעורר!

החלומות-הזיות הללו חוזרים ונשנים שוב ושוב עד שאני מרגיש שזהו. אינני יכול יותר. זה יותר מידי בשבילי! אני חייב לשתף מישהו בסיפור הזה. אז אני פונה לאשתי, למרות שאני מתבייש

לגמרי. זה לא נשמע הגיוני שחילוני מהשורה מתחיל לדבר פתאום על 'יציאת מצרים' - חושבים שהוא צריך עזרה מסוג מאוד מסוים... אבל בשלב זה כבר לא הייתה לי ברירה. אמרתי לה: 'תשמעי; את חייבת לשמוע איזה דיסק שמישהו נתן לי!' היא מסכימה בלית ברירה ואומרת שזה מוזר, היא לא שומעת כלום רק שופרות וקולות מוזרים...

אני שואל אותה: **'את לא שומעת קולות משמים!'** היא עונה בקול צלול **'שום-כלום'** ומוסיפה בקול שקט ומהוסס: **'אתה לא מרגיש שאתה צריך טיפול!'**

וזה עוד לפני שאני אומר מילה על ההזיות המוזרות של יציאת מצרים!...

אני מבין שהיא לא הולכת לתמוך בי בענין הזה. משהו מאוד מוזר עובר עלי - ואני חייב להתמודד איתו לבד לבד!

* * *

אני מתחיל לחפש תכנים רוחניים. מקשיב להרצאות של כל מיני רבנים, ובשלב מסוים גם אשתי מסכימה להקשיב. ההרצאות מדברות אלי, אני הולך ומתחזק באמונה וזה ממש נחמד.

חולפת תקופה ואני רואה מספר טלפון של מרצה בשם הרב יחיאל מויאל. מתקשר ומבקש להיפגש, הוא עונה שאין לו זמן אבל מזמין אותנו לסעודת שבת בחיק משפחתו. "אנחנו חילונים לגמרי" אני מעדכן והוא עונה "זה בסדר גמור". קשה לתאר את הסעודה, האווירה הקדושה והילדים. גם אשתי נהנתה.

לאחר הסעודה הוא מעדכן אותנו על שיעור שהוא מוסר בפרשת שבוע. אני רוצה להשתתף, אבל חושש שאשתי תברח... 'תנסה להציע לה, מקסימום לא תרצה, לא נורא...' מיעץ הרב. היא מסכימה, מקשיבים לשיעור וחוזרים הביתה.

* * *

זה קורה במוצאי שבת. פתאום אשתי אומרת לי: 'תשמע; אנחנו קונים פלטה של שבת. יותר לא נוסעים לים - זהו שומרים שבת. אני רוצה שבת כמו של המשפחה הזו, הילדים, הכבוד, השקט, הקדושה, הכל...'

אנחנו מתקדמים באיטיות, לא בדרסטיות. לאט לאט ובהדרגה צמודה של רבנים. היום - שלוש עשרה שנה אחרי - אנחנו ברוך השם שומרי תורה ומצוות. הילדים במוסדות טובים ואנו שמחים ומאושרים!

ממשיכה הרבנית ראדין ומספרת: "אמרתי לו: בטח יש לך איזו זכות! לא יתכן שפתאום משום-מקום זיכו אותך ושלחו לך - כדברך - טיל משמים להחזיר אותך בתשובה! אז מה הזכות שלך? הוא אומר שאולי נתן פה ושם קצת צדקה כמה שקלים, ואני ממשיכה להמתין שייזכר. שכן כך מקובלנו מגדולי ישראל זצ"ל שמאחורי התעוררות גדולה מסתתרת זכות גדולה"

"ואז, פתאום" הוא נזכר..."

המשך בשבוע הבא בס"ד

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il